

זהר הקדוש

עם ביאור
הפּתּר וּתּפּכּוּד

פרשת חיי שרה + בעלי תשובה ומדורי הצדיקים בעוה"ב

בעלי תשובה מתקרבין אל הקב"ה ברגע אחד, לעומת הצדיקים הווכים לכך רק בסוף ימיהם.

זכאין אינון מאריהון דתשובה - אשריהם בעלי התשובה, **דהא בשעתא חדא** - ביום אחד, **ברגעא חדא** - ברגע אחד (קטס), **קריבין לגבי קודשא בריה הוא** - מתקרבים אל הקב"ה. **מה דלא הוה הכי אפילו לצדיקים גמורים** - מה שאין כן אפילו אצל צדיקים גמורים, **דאתקריבו גבי קודשא בריה הוא בכמה שנין** - שהצדיקים מתקרבים להקב"ה רק אחר עבודה של כמה שנים.

וכפי שמצינו אצל **אברהם** אבינו, **דלא עאל באינון יומין עלאין עד דהוה סיב** - שלא נכנס והתדבק בספירות העליונות עד שהיה זקן, **כמה דאתמר** - כמו שנתבאר לעיל, **וכן דוד המלך לא זכה להתדבק במדרגות העליונות אלא רק בזכותו, דכתיב** (מלכים א' א) **'והמלך דוד זקן בא בימים'**, הרי כי רק כאשר היה דוד זקן בא בימים' שנתבאר שהכונה שנכנס והתדבק בספירות העליונות, **אבל מאריה דתשובה** אבל בעל התשובה, **מיד עאל ואתדבק ביה בקודשא בריה הוא** מיד הוא נכנס ומתדבק בהקב"ה.

רבי יוסי חולק על מה שאמר רבי יהודה כי הבעל תשובה זוכה בשעה אחת לאותן המדרגות שזוכים הצדיקים בסוף ימיהם, ולדעתו מעלת בעלי תשובה גדולה יותר ממעלת הצדיקים.

רבי יוסי אמר, תנינן - שנינו, **אתר דמאריהון דתשובה קיימי ביה בההוא עלמא** - מקום שבעלי תשובה עומדים בו בעולם, **צדיקים גמורים לית לון רשו לקיימא ביה** - צדיקים גמורים אין להם רשות לעמוד בו, והטעם שבעלי התשובה עומדים במקום גבוה יותר מן הצדיקים הוא, **בגין דאינון קריבין למלפא יתיר מפלהו** - בעבור שהבעלי תשובה קרובים אל הקב"ה יותר מכולם. **וטעם הדבר, כי על ידי עוונותיהם נפרדו מן הקב"ה, ולאחר שמתחרטים על כך בחרטה גמורה אינון משכי עלייהו ברעותא דלפא יתיר ובחילא סגיא** - הם מושכים עליהם ביתר רצון הלב ובכח גדול את התשובה **לאתקרבא למלפא** - להתקרב אל המלך שהוא הקב"ה.

לאחר שביאר בראשית המאמר כי הפסוק 'אשרי תבחר ותקרב ישכון חצירך וגו' מדבר בכללות על מי שזוכה להתקרב להקב"ה, יבאר את הפסוק בפרטות שמדבר בחילוקי המדרגות שיש לצדיקים בעולם הבא, ולכן מקדים לבאר כי בעולם הבא יש כמה וכמה מקומות מתוקנים לצדיקים.

לאחר שביאר בראשית המאמר כי הפסוק 'אשרי תבחר ותקרב ישכון חצירך וגו' מדבר בכללות על מי שזוכה להתקרב להקב"ה, יבאר את הפסוק בפרטות שמדבר בחילוקי המדרגות שיש לצדיקים בעולם הבא, ולכן מקדים לבאר כי בעולם הבא יש כמה וכמה מקומות מתוקנים לצדיקים.

תא חזי - בא וראה, **כמה אתרין מתוקנין ליה לקודשא בריה הוא**

במאמר זה יבאר מעלת הצדיקים ומעלת הבעלי תשובה, ויבאר כי מעלת הבעלי תשובה גדולה מן הצדיקים בכך שזוכים לאור רב בזמן מועט ובכך שהם נעלים גבוה יותר מן הצדיקים, ויבאר כי בעולם הבא יש כמה וכמה מדרגות בכללות ובפרטות לצדיקים המשתנים כפי מדרגות נשמתם וכפי איכות מעשיהם.

'ואברהם זקן בא בימים ויהו"ה ברוך את אברהם בכל' (בראשית כד א). **רבי יהודה פתח** לפרש פסוק זה על פי הפסוק **'אשרי תבחר ותקרב ישכון חצירך נשפעה בטוב ביתך קדש היכלך'** (תהלים סה ה). **האי קרא אתמר** - פסוק זה כבר נתפרש באופן אחד במקום אחר, **אבל** כאן יתפרש על פי פשוטו, שכוונת הפסוק לומר כי **זכאה הוא בר נש דאורחוי אתפשטון קמי קודשא בריה הוא** - אשרי איש שדרכיו הוכשרו לפני הקב"ה, ולכן **איהו אתרעי ביה לקרבא ליה לגביה** - הקב"ה רוצה בו לקרב אותו אליו. וזהו כוונת הפסוק 'אשרי תבחר ותקרב ישכון חצירך', אשרי מי שהקב"ה בחר בו וקרבו לשכון סמוך אליו בחצירו. ולהלן יבואר עוד הפסוק בפרטות.

ומבאר על פי הפסוק 'ואברהם זקן איך זוכים להתקרב להקב"ה.

תא חזי - בא וראה, **אברהם אתקריב לגביה** - התקרב אל הקב"ה. ומבאר איך התקרב אברהם להקב"ה, **ותיאובתיה דיליה הוה כל יומיו בהאי** - ותאוותו של אברהם היתה כל ימיו בזה להתקרב להקב"ה, **ומכל מקום לא אתקריב אברהם ביומא חדא או בזמנא חדא** - לא התקרב אברהם ביום אחד או בזמן אחד, **אלא עובדי קריבו ליה בכל יומיו מדרגא לדרגא** - אלא מעשיו קירבו אותו בכל ימיו ממדרגה למדרגה, **עד דאסתלק בדרגוי פד הוה סיב** - עד שהתעלה לדרגתו כאשר היה זקן, **ואז עאל בדרגין עלאין פדקא חזי** - בא במדרגות עליונות כאשר היה ראוי לו, והתקרב להקב"ה.

ומבאר מה הן המדרגות העליונות שהכניסה בהן היא ההתקרבות להקב"ה, **דכתיב 'ואברהם זקן'**, שהגיע אברהם לזקנה, **וכדין** - ואז **'בא בימים'**, שהוא ההתקרבות להקב"ה שנקראת **'בא בימים'**, כי אז בא **באינון יומין עלאין** - באותם ימים עליונים, **באינון יומין ידיעאן** - באותם ימים ידועים, שהם הספירות העליונות, **ברזא דמהימנותא** - בסוד האמונה.

וכיון שהתדבק אברהם בספירות העליונות כתוב, **'ויהו"ה ברוך את אברהם בכל'**, שזכה והתברך במידה **דמתמן נפקין כל ברכאן וכל טיבו** - אשר משם יוצאות ונמשכות כל הברכות וכל הטובות הבאות מן הספירות העליונות.

'ואברהם זקן בא בימים ויהו"ה ברוך את אברהם בכל' (בראשית כד א). **רבי יהודה פתח**, **'אשרי תבחר ותקרב ישכון חצירך'** (תהלים סה ה). **האי קרא אתמר**, **אבל זכאה הוא בר נש דאורחוי אתפשטון קמי קודשא בריה הוא, ואיהו אתרעי ביה לקרבא ליה לגביה.**

תא חזי, **אברהם אתקריב לגביה, ותיאובתיה דיליה הוה כל יומיו בהאי. ולא אתקריב אברהם ביומא חדא או בזמנא חדא, אלא עובדי קריבו ליה בכל יומיו מדרגא לדרגא, עד דאסתלק בדרגוי פד הוה סיב, ועאל בדרגין עלאין פדקא חזי. דכתיב 'ואברהם זקן, וכדין בא בימים', באינון יומין עלאין, באינון ידיעאן, ברזא דמהימנותא. 'ויהו"ה ברוך את אברהם בכל', דמתמן נפקין כל ברכאן וכל טיבו.**

זכאין אינון מאריהון דתשובה, דהא בשעתא חדא, ביומא חדא, ברגעא חדא, קריבין לגבי קודשא בריה הוא, מה דלא הוה הכי אפילו לצדיקים גמורים, דאתקריבו גבי קודשא בריה הוא בכמה שנין. אברהם לא עאל באינון יומין עלאין עד דהוה סיב, כמה דאתמר. וכן דוד, דכתיב (מלכים א' א) 'והמלך דוד זקן בא בימים'. אבל מאריה דתשובה, מיד עאל ואתדבק ביה בקודשא בריה הוא.

רבי יוסי אמר, תנינן (ברכות לד:), **אתר דמאריהון דתשובה קיימי ביה בההוא עלמא, צדיקים גמורים לית לון רשו לקיימא ביה. בגין דאינון קריבין למלפא יתיר מפלהו, ואינון משכי עלייהו ברעותא דלפא יתיר, ובחילא סגיא, לאתקרבא למלפא.**

תא חזי, **כמה אתרין מתוקנין ליה לקודשא בריה הוא**

בְּהוּא עֲלָמָא - כמה סוגי מקומות מתוקנים אצל הקב"ה בעולם הבא בעבור כל סוגי הצדיקים, וכל מקום הוא במדרגה שונה כפי מעלת סוג הצדיקים השורים בהם, ו**בְּכֻלָּהוּ בֵּי מוֹתְבֵי לוֹן לְצַדִּיקִים** - ובכל אחד מאלו המקומות יש מקומות לשיבת כל אחד מן הצדיקים השייכים למקום ההוא, ואף מקומות

אלו נחלקים למדרגות שונות, **כָּל חַד וְחַד לְפָנֵי דְרַגְיָה פְּדָקָא חַזִּי לֵיהּ** - כל אחד ואחד מן הצדיקים מקום מושבו הוא לפי דרגתו כפי מה שראוי לו.

מבאר כי כללות הפסוק מדברת במי שבחר הקב"ה וקירבו אליו והם אלו הזוכים לנחלה לעולם הבא, כפי שיבואר בפרטות להלן.

והולך ומבאר בפרטות את המדרגות השונות של המקומות הכלליים שיש לנשמות בעולם הבא. **כְּתִיב, 'אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֹּן חֲצִירָף'**, הכתוב מדבר בכללות באלו **דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא קְרִיב לוֹן לְגַבְיָה** - שהקב"ה מקרב אתו אליו, שזהו 'תִּבְחַר וְתִקְרַב' שהקב"ה בוחר בהן ומקרבו אליו, **דְּסִלְקוּן אֵינּוֹן נִשְׁמָתֵין מִתַּתָּא לְעֵילָא** - אשר אלו הנשמות עלולות מלמטה למעלה, **וּלְאִתְאַחְדָּא בְּאַחְסִנְתֵיהוֹן דְּאִתְפַּקְּנוּן לְהוּ** - ולהתאחד בנחלותיהן שהותקנו להן.

והולך הפסוק ומבאר מלמטה למעלה, ומבאר המדרגה הראשונה שהוא 'ישכון חצירף'.

ומבאר הכתוב, כי המדרגה הראשונה של אלו הזוכים לעלות לנחלה בעולם הבא הם אלו שבבחינת 'ישכון חצירף', כי מדורם בשמים הוא בבחינת 'חצר', כי **אֵלֵין אֲתֵרִין וְדַרְגִין לְבַר** - אלו מקומות ומדרגות שמחוץ למקום הנקרא 'בית' [כמו שיבואר להלן] ולכן הוא בבחינת 'חצר'. **וּמֵאֵן אֵינּוֹן** - ומי הם אלו הזוכים לנחלה במקומות שהם בבחינת חצר, **כְּמָה דְאִתְ אָמַר** - הם אלו שנאמר עליהם כפי שנאמר ליהושע הכהן הגדול (זכריה ג ז) **'וְנִתְתִי לָךְ מִהַלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה'**, ומזה מתבאר כי **הָאֵי** - מקום זה הוא **דְּרָגָא בֵּין קְדִישֵׁין עֲלָאִין** - הוא נקראים 'עומדים', כי המלאך אמר ליהושע הכהן הגדול שמקומו יהיה בין

המלאכים, ונמצא כי בחינת 'חצר' הוא המקום שבו שורים המלאכים. **לְכֹן מֵאֵן דְּזַכָּאִין לְדַרְגָּא דָּא** - אלו הצדיקים שזוכים לדרגה זו, **אֵינּוֹן שְׁלִיחֵין דְּמֵאֲרִי עֲלָמָא כְּאֵינּוֹן מְלָאכִין** - הם שליחים של אדון העולם הקב"ה כמו אלו המלאכים שעבודתם היא לעשות את שליחות הקב"ה, **וְעֵבְדִין שְׁלִיחוּתָא תְּדִיר בְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרֵיהוֹן** - וצדיקים אלו עושים את השליחות תמיד ברצון אדונם.

ומבאר איך זוכים לבחינת חצר. ומפרש במה זכו למדרגות הללו, **בְּגִין דְּאֵלֵין אֲתִקְדְּשׁוּ תְּדִיר בְּקְדוּשָׁה וְלֹא אֲסִתְאַבּוּ** - כיון שאלו הצדיקים היו תמיד בקדושה על ידי ששמרו עצמם ולא נטמאו.

אגב אורחא מבאר מה נעשה עם זה שלא נשמר מטומאה.

כְּגוֹנוּנָא דָּא - כעין דבר זה שמי ששומר על קדושתו זוכה להימנות בין המלאכים, לעומת זה **מֵאֵן דְּאֲסִתְאַבּוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא** - מי שנטמא בעולם הזה, אֵיהוּ מְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחַ מְסֻאָב - הוא מושך על עצמו רוח טומאה, **וְכַד נִפְק נִשְׁמָתֵיהּ מִגְּבִיהּ** - וכאשר יוצאת נשמתו ממנו, **מְסֻאָבִין לֵיהּ** - מטמאים אותו, **וּמְדוּרְיָהּ בֵּין אֵינּוֹן מְסֻאָבִין** - ומדורו בין אותם טמאים, **וְאֵלֵין אֵינּוֹן מְזִיקִין דְּעֲלָמָא** - אשר הם אותם מזיקי העולם, כלומר שאף הוא נעשה מאלו המזיקים.

ומבאר מדוע קורה כך למי שנטמא בעולם הזה.

כְּמָה דְּאִתְמַשֵּׁף בְּרַ נֶשׁ גְּרַמְיָה בְּהָאֵי עֲלָמָא - כי כפי הצד שאליו המשיך האדם את עצמו בעולם הזה, **הַכִּי הוּא מְדוּרְיָהּ** - כך הוא מדורו לאחר מיתתו, **וְאִתְמַשֵּׁף בְּהוּא עֲלָמָא** - ולצד זה נמשך בעולם הבא. **וְלְכֹן זֶה שֶׁהַמְּשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ לְצַד הַסְּטָרָא אַחְרָא, לְאַחַר מִיתָתוֹ אֵינּוֹן רוּחֵי מְסֻאָבִין לֵיהּ** -

אֵינּוֹן רוּחֵי מְסֻאָבִין לֵיהּ, **וְעֵאֱלִין לֵיהּ לְגִיְהֵנָם** - אותן רוחות הטומאה שהתדבק בהן מטמאות אותו, **וְעֵאֱלִין לֵיהּ לְגִיְהֵנָם** - והן מכניסות אותו לגיהנם.

הוא בְּהוּא עֲלָמָא, וּבְכֻלָּהוּ בֵּי מוֹתְבֵי לוֹן לְצַדִּיקִים, כָּל חַד וְחַד לְפָנֵי דְרַגְיָה פְּדָקָא חַזִּי לֵיהּ. **כְּתִיב** (תהלים סה ה) **'אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֹּן חֲצִירָף'**, **דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא קְרִיב לוֹן לְגַבְיָה, דְּסִלְקוּן אֵינּוֹן נִשְׁמָתֵין מִתַּתָּא לְעֵילָא וּלְאִתְאַחְדָּא בְּאַחְסִנְתֵיהוֹן דְּאִתְפַּקְּנוּן לְהוּ.** **'ישכון חצירף'**, **אֵלֵין אֲתֵרִין וְדַרְגִין לְבַר.** **וּמֵאֵן אֵינּוֹן, כְּמָה דְאִתְ אָמַר** (זכריה ג ז) **'וְנִתְתִי לָךְ מִהַלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה'**, **וְהָאֵי הוּא דְרָגָא בֵּין קְדִישֵׁין עֲלָאִין.** **וּמֵאֵן דְּזַכָּאִין לְדַרְגָּא דָּא, אֵינּוֹן שְׁלִיחֵין דְּמֵאֲרִי עֲלָמָא כְּאֵינּוֹן מְלָאכִין, וְעֵבְדִין שְׁלִיחוּתָא תְּדִיר בְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרֵיהוֹן, בְּגִין דְּאֵלֵין אֲתִקְדְּשׁוּ תְּדִיר בְּקְדוּשָׁה וְלֹא אֲסִתְאַבּוּ.**

כְּגוֹנוּנָא דָּא, מֵאֵן דְּאֲסִתְאַבּוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא, אֵיהוּ מְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחַ מְסֻאָב, וְכַד נִפְק נִשְׁמָתֵיהּ מִגְּבִיהּ, מְסֻאָבִין לֵיהּ, וּמְדוּרְיָהּ בֵּין אֵינּוֹן מְסֻאָבִין, וְאֵלֵין אֵינּוֹן מְזִיקִין דְּעֲלָמָא. **כְּמָה דְּאִתְמַשֵּׁף בְּרַ נֶשׁ גְּרַמְיָה בְּהָאֵי עֲלָמָא, הַכִּי הוּא מְדוּרְיָהּ, וְאִתְמַשֵּׁף בְּהוּא עֲלָמָא, וְאֵינּוֹן רוּחֵי מְסֻאָבִין לֵיהּ, וְעֵאֱלִין לֵיהּ לְגִיְהֵנָם.**

נפשי צמאה לדעת נל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" >
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם